

Spectacol teatral la liceul „George Călinescu“

Pentru a ajunge la spectacolul teatral despre care îmi propun să scriu, spectacolul ce a avut loc la Liceul „George Călinescu” din cartierul Ferentari, în după amiaza zilei de 10 martie 1972, îmi voi îngădui să încep cu începutul.

Iar pentru a începe cu începutul, voi spune că în toamna anului 1952, — și nici un murmur din sală nu m-ar putea determina să trec la plebiscit — prin urmare în toamna anului 1952 — să constatăm, împreună, că sînt douăzeci de ani de atunci, ceea ce, în limba franceză, echivalează cu o celebră formulă literară, formulă pe care, cînd am citit-o întîia oară, sînt de atunci de două ori pe atîția ani și mai bine, am considerat-o că reprezintă cel puțin o viață de om, dar între timp optica mea s-a schimbat mult — așadar, în toamna anului 1952, pe cînd mă aflam în Valea Jiului, sub un Părîng pe care și venise zăpada, am citit în coloanele unui ziar de dimineață că muncitorii de la „Întreprinderea piscicolă Jurilovca” m-au propus să reprezint în Marea Adunare Națională circumscripția electorală Babadag.

Am fost surprins, dar, pe atunci, nu bănuiam cît de lungă — în privința strălucirii nu pot face nici o afirmație — va fi cariera mea de deputat. Cînd scriu aceste rînduri — „vingt ans après” — încă sînt deputat, bineînțeles în urma altor alegeri, în alte circumscripții electorale.

Atunci, în 1952, după ce am tras mult aer în piept, am căutat să ajung cît mai repede la Babadag și apoi la Jurilovca, iar timp de patru ani satul acesta de pescari, de un pitoresc venețian, dar de o rusticitate de continent nedescoperit, a fost marea mea bucurie, și marea mea mîndrie. Blestemat fie timpul, că fuge atît de repede, sau poate mîinile mele fie blestemate, că nu știu cum să-l apuce, și mi se scurge printre degete ! Ce fericit eram printre pescarii de la Jurilovca, uriașii bărboși cu suflet de copil, pe întinderea lacului Razelm, și cît de rar m-am dus pe acolo. Le voi fi făcut oare vreun bine ? Puțin de tot : cînd era mare lipsă de oțet — e aproape de necrezut cîte puteau lipsi pe atunci — un atunci care n-a devenit chiar de tot atunci — am intervenit la Constanța și li s-a trimis un camion cu o mie de sticle.

Apoi muncitorii de la Întreprinderea forestieră din Gura Humorului m-au propus să reprezint acea circumscripție în forul suprem al țării. Acolo erau cu totul altfel de oameni decît lipovenii ; erau urmașii descălecătorilor și ai plăeșilor, și i-am privit cu cel mai viu interes și cu respect, căutînd să mă apropiu de ei, cununînd, în satul Stulpicani, o tînră pereche, preluînd astfel ceea ce era simplu și plin de omenie, în tradiția electorală a țării.

Multe ar fi de spus, dar nu voi spune decît că, la cinci kilometri de Gura Humorului — nu era vorba de această rară însușire a spiritului omenesc, ce și-ar fi deschis acolo gura, ci de un rîu cu numele Humor care se vărsa, în acel loc, în Moldova — se afla Voronețul, iar cititoria lui Ștefan strălucea în circumscripția mea, nu-mi prea place să folosesc posesivul dar așa se spune, electorală. Grozav de mîndru am fost și de această împrejurare.

Elevii Mioara Popa (Otilia) și Matei Varodi (Felix)

Și iarăși au trecut patru ani și, atunci, dorohoiienii m-au propus să fiu deputat. Cum am ajuns acolo, mi-au arătat un afiș de la primele alegeri de după 23 August: îmi revenea cinstea să candidez pe un loc pe care, cu câteva legislaturi în urmă, candidase George Enescu.

Am căutat, pe cât am putut, să mă fac vrednic de această cinste. Cu prea multe promisiuni nu puteam să răspund la nevoile unui oraș, unde apa se mai căra cu sacava — cel ce o vindea, pe seama primăriei, se intitula „agent hidraulic”, termen care a făcut pe un important personaj din București, căruia i-am povestit cum e la Dorohoi, să se prăpădească de ris — dar am căutat ca atunci când mă întâlnesc cu oamenii, să nu o bat și eu în piua. Și astfel la diferite tribune, am început să mă obișnuiesc cu ceva de care fusesem structural și totalmente străin: oratoria. Mare satisfacție să vezi cum o sală de capete posomorite începe să se lumineze, cum se ivesc zîmbete, cum se aud risete și, în cele din urmă, aplauze.

În urma acestor succese, însăși Suceava, capitala regiunii, m-a socotit demn să o reprezint în cel mai înalt for al țării. Prima întâlnire, cu profesorii și profesoarele de la liceu, a căzut în preajma zilei de 1 martie, și m-am dus acolo cu buzunarele pline de mărțișoare. Cum să nu mă aleagă ?

Și iarăși, fiindu-mi dat să fiu deputat, mîndria mea a fost că sînt deputat de Suceava: o bună parte din gloria trecută a Moldovei era îngrămadită, ca un tezaur, în circumscripția mea electorală.

La alegerile pentru actuala legislatură, m-am întâlnit cu cetățenii din circumscripția electorală Ferentari, care mă propuneau cu multă încredere și cu mari speranțe, în liceul din acel cartier, liceu care purta numărul 27. Nimic deosebit în toată circumscripția, în afară de o întreprindere pe care m-am grăbit să o vizitez fiindcă era plină de tilc și de savoare: singura fabrică de pile de pe întreg cuprinsul țării.

Dar abia am apucat să aud câteva glume în legătură cu asta cînd, chiar în Ferentari, mi-a fost dat să am un motiv de mîndrie: prin voința unor foruri superioare — fără nici o stăruință a mea, cum a afirmat de curînd o persoană de obicei bine informată, dar care, de data aceasta, s-a dovedit mai curînd bine intenționată — liceul nr. 27 a primit numele lui George Călinescu. Și, de atunci, pentru mine a început să curgă altfel de apă între malurile Dimboviței, peste care trec cînd mă duc în Ferentari.

În sala de festivități a liceului „George Călinescu”

În acea zi de vineri — vineri 10 martie 1972 — am părăsit Bucegii ce sticleau cu toate zăpezile lor sub soare, pentru a mă duce, țineam neapărat să mă duc, în Ferentari. Liceul sărbătorea doi ani de când primise numele lui George Călinescu; eu îmi aduceam aminte, încă o dată cu sentimentul unei pierderi imense și ireparabile, că sînt șapte ani de când acest om atît de viu, care a luptat ca un atlet împotriva morții spiritului — într-o vreme cînd moartea asalta din toate părțile spiritul — nu mai era printre cei vii.

După ce am stat pe scenă, după ce am stat în prezidiu, după ce am vorbit — făgăduind pentru biblioteca liceului un exemplar din monumentală „Istorie a literaturii române de la origini pînă în prezent”, pe care nu știu din ce fel de piatră seacă am s-o scot — am luat loc jos, în sală, alături de profesori și de elevi. Atunci, a început marea mea surpriză. Pe scenă, un băiat și o fată, din ultima clasă a liceului, și-au închipuit timp de o oră, după legile teatrului pe care le cunoșteau perfect, că sînt Otilia și Felix. Erau emoționați, mult peste natura lor emotivă, dar asta nu-i împiedica să transmită celor din sală, cu un lirism foarte teatral însă cuceritor, emoția artistică pe care o aveau de transmis.

Total era făcut după capul lor și era bine făcut. Iar eu mă gîndeam la Călinescu. După cîte l-am cunoscut, îmi închipuiam că tare mult i-ar fi plăcut să fie acolo. În ultima parte a vieții lui, cînd lupta eroică și optimistă împotriva bolii, atîta îl pasionase teatrul, începînd de pe treapta de pe care însuși poporul pornise, cu un fel de vicleșmuri de Crăciun, pe care le scria și le monta în casa lui, pentru cîțiva privilegiați, dar ajungînd apoi la **Ludovic al XIX-lea**, piesă pe care Naționalul o pusese în repetiție. Curînd însă, Călinescu murea, iar Teatrul Național, ca o văduvă care își uită bărbatul în drumul de la cîmîrit pînă acasă, se și grăbea să-i scoată piesa din repetiție. Oricît ar fi fost de neconformă, scandalos de neconformă cu punctul de vedere al oamenilor de meserie, sînt sigur că ar fi interesat și ar fi avut succes.

După șapte ani de la moartea proteicului autor, îmi era dat să-l văd jucat de un băiat și o fată din Ferentari, elevi de liceu.

Cînd cei doi tineri interpreți au coborît de pe scenă, i-am îmbrățișat. Pe fată o cheamă Mioara Popa, iar pe băiat Matei Varodi, și am aflat că vor să devină studenți la Institutul de teatru „I. L. Caragiale”.

Le urez ca în 1999, cînd se vor împlini o sută de ani de la nașterea lui George Călinescu, să se numere printre societarii Teatrului Național.